

Sygn. akt VI GC 328/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 września 2023 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Justyna Supińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Marta Denc

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2023 roku w Gdyni

na rozprawie

w postępowaniu gospodarczym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko **Towarzystwo (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 18 397,50 złotych (osiemnaście tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 17 września 2022 roku do dnia zapłaty;

w pozostałym zakresie oddala powództwo;

zasądza od pozwanego Towarzystwo (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 3 860,72 złotych (trzy tysiące osiemset sześćdziesiąt złotych siedemdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 328/23

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 września 2022 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego Towarzystwo (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 20 295 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 17 września 2022 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w wyniku kolizji drogowej, która miała miejsce w dniu 19 lipca 2022 roku uszkodzeniu uległ – z winy ubezpieczonego u pozwanego – należący do S. S. pojazd marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) przystosowany do ruchu jako taksówka osobowa. Ubezpieczyciel nie przedstawił poszkodowanemu oferty najmu pojazdu zastępczego typu taxi, wobec czego w dniu 21 lipca 2021 roku poszkodowany zawarł z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego tego typu (z badaniem technicznym, homologacją, taksometrem i instalacją do podpięcia „koguta”), aby móc kontynuować działalność gospodarczą. Najem przedmiotowego pojazdu trwał 33 dni i zakończony został w dniu 22 sierpnia 2022 roku. W związku z powyższym powód wystawił poszkodowanemu fakturę na kwotę 20 295 złotych brutto (uwzględniając okres 33 dni najmu i stawkę

w kwocie 500 złotych netto), a po nabyciu wierzytelności o odszkodowanie od poszkodowanego, wezwał powoda do zapłaty tej kwoty, jednakże bezskutecznie.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 06 lutego 2023 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNC 4487/22 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się oddalenia powództwa wskazując w uzasadnieniu, że nie kwestionuje rynkowości stawki najmu zastosowanej przez powoda, lecz kwestionuje domaganie się odszkodowania w wartości brutto, albowiem poszkodowany w trakcie zgłaszania szkody oświadczył, że ma możliwość odliczenia podatku vat w 50%, a także zasadny czas najmu wskazując, że poszkodowany ubezpieczył nowy pojazd w dniu 19 sierpnia 2022 roku, czyli przed zakończeniem najmu od powoda. Nadto pozwany podniósł, że poszkodowany w toku postępowania likwidacyjnego przedstawił wydruki fiskalne jedynie za okres od dnia 21 lipca 2022 roku do dnia 24 lipca 2022 roku, a więc za 4 dni, wobec czego nie potrzebował tego pojazdu jako pojazdu taxi w pozostałym okresie, a zatem skoro wykorzystywał go w tym czasie jedynie jako środek komunikacji, to mógł wynająć pojazd za pośrednictwem pozwanego z wypożyczalni z nim współpracującej po znacznie niższej stawce.

Na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2023 roku pełnomocnik pozwanego podniósł, że do zawarcia umowy najmu między stronami nie doszło, że umowa ta jest fikcyjna oraz że brak jest adekwatnego związku przyczynowego, albowiem powód nie wykazał, że w spornym okresie dochód poszkodowanego przekroczył koszty wynajmu pojazdu zastępczego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 lipca 2022 doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) należący do S. S..

Odpowiedzialność za tę szkodę ponosił kierujący pojazdem ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwo (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W..

W dniu 20 lipca 2022 roku S. S. zgłosił szkodę ubezpieczycielowi sprawcy.

niesporne, a nadto: kopia dowodu rejestracyjnego pojazdu – k. 13-14 akt, zeznania świadka S. S. – protokół rozprawy z dnia 23 sierpnia 2023 roku – k. 102-105 akt (zapis obrazu i dźwięku (00:17:32-00:41:15), notatka informacyjna o zdarzeniu drogowym – w aktach szkody, k. 57 akt

Pojazd marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...), który uległ uszkodzeniu był wykorzystywany przez S. S. do prowadzenia działalności gospodarczej jako taksówka osobowa oraz do czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem.

S. S. swoje usługi świadczył przede wszystkim w P. i we W.. Należał też do zrzeszenia taksówkarzy i z racji przynależności zobowiązany był do pełnienia dyżurów w siedzibie korporacji. Miał też kilkoro stałych klientów zlecających mu kursy na lotnisko w G..

S. S. był uprawniony do obniżenia należnego podatku od towarów i usług (vat) o 50% kwoty podatku naliczonego.

zeznania świadka S. S. – protokół rozprawy z dnia 23 sierpnia 2023 roku – k. 102-105 akt (zapis obrazu i dźwięku (00:17:32-00:41:15), nagranie zgłoszenia szkody – w aktach szkody, k. 57 akt, licencja na wykonywanie transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką – k. 12 akt

S. S. nie posiadał środków na naprawę lub nabycie nowego pojazdu. W związku z tym, że chciał zarabiać, by utrzymać rodzinę, zwłaszcza, że był to okres wakacyjny, gdzie na Półwysep (...) przyjeżdża wielu turystów, w dniu 21 lipca 2022 roku zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę najmu pojazdu zastępczego marki

T. model C. o numerze rejestracyjnym (...), który to pojazd był przystosowany do ruchu jako taksówka osobowa. Strony ustaliły cenę za najem tego pojazdu w kwocie 500 złotych netto za dobę.

umowa najmu – k. 10-11 akt, protokół podstawienia – k. 17 akt, zeznania świadka S. S. – protokół rozprawy z dnia 23 sierpnia 2023 roku – k. 102-105 akt (zapis obrazu i dźwięku (00:17:32-00:41:15), kserokopia dowodu rejestracyjnego – k. 19 akt

W tym samym dniu, tj. w dniu 21 lipca 2022 roku, S. S. zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę cesji prawa do odszkodowania za szkodę w pojeździe marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) w celu pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego.

umowa cesji – k. 15-16 akt

Pismem z dnia 03 sierpnia 2022 roku Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. poinformował S. S., że koszt naprawy pojazdu marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) przekracza jego wartość, wobec czego szkoda zostanie rozliczona jako szkoda całkowita.

pismo – k. 22 akt

Pismem z dnia 11 sierpnia 2022 roku Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. poinformował S. S., że koszt naprawy pojazdu marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) przekroczył jego wartość, wobec czego szkoda została rozliczona jako szkoda całkowita i przyznano odszkodowanie w kwocie 16 310 złotych.

pismo – k. 23 akt

W dniu 12 sierpnia 2022 roku Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. zlecił wypłatę S. S. na rachunek bankowy odszkodowania w kwocie 16 310 złotych.

S. S. zbył pozostałości pojazdu za cenę zaproponowaną w czasie aukcji uszkodzonego pojazdu zorganizowanej przez ubezpieczyciela, tj. za kwotę 4 600 złotych.

S. S. po otrzymaniu środków pieniężnych od ubezpieczyciela niezwłocznie rozpoczął poszukiwanie nowego pojazdu.

W dniu 17 sierpnia 2022 roku S. S. kupił pojazd marki K. model (...). Pojazd ten został zarejestrowany w dniu 19 sierpnia 2022 roku i uzyskał numer rejestracyjny (...).

S. S. musiał także przystosować ten pojazd do wykonywanej działalności gospodarczej, w tym założyć instalację umożliwiającą podłączenie taksometru i uzyskać jego legalizację. Czynności te trwały około 2 dni.

W dniu 22 sierpnia 2022 roku S. S. zwrócił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wynajmowany pojazd zastępczy.

potwierdzenie przelewu – w aktach szkody, k. 57 akt, oferty zakupu – w aktach szkody, k. 57 akt, zeznania świadka S. S. – protokół rozprawy z dnia 23 sierpnia 2023 roku – k. 102-105 akt (zapis obrazu i dźwięku (00:17:32-00:41:15), faktura – k. 83 akt, protokół zwrotu – k. 18 akt

W dniu 22 sierpnia 2022 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wystawił S. S. z tytułu najmu pojazdu zastępczego fakturę numer (...) na kwotę 20 295 złotych brutto, uwzględniając okres najmu pojazdu zastępczego w liczbie 33 dni według stawki w kwocie 500 złotych netto za dobę.

faktura – k. 9 akt

Decyzją z dnia 16 września 2022 roku Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. odmówił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przyznania odszkodowania za najem pojazdu zastępczego.

decyzja – k. 25 akt

W okresie od dnia 21 lipca 2022 roku do dnia 21 sierpnia 2022 roku S. S. uzyskał z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przychód w kwocie 10 125 złotych.

wydruki fiskalne – k. 84 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie, który w dużej mierze pozostawał bezsporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym znajdujące się w aktach szkody (wraz z nagraniem), albowiem ich autentyczność i wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, wobec czego również Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wartości i mocy dowodowej.

Pozostałe dokumenty nie miały znaczenia, albowiem nie wnosiły nowych i istotnych dla rozstrzygnięcia kwestii spornych okoliczności.

Odnosząc się do zeznań świadka S. S., to Sąd uznał za wiarygodne i oparł się na nich w szczególności w zakresie, w jakim świadek wskazał, że wynajęty pojazd przez cały okres najmu wykorzystywał w prowadzonej działalności gospodarczej jako taksówka (a także w celach prywatnych), co znalazło potwierdzenie w przedłożonych wydrukach fiskalnych (k. 84 akt). Nadto za wiarygodne Sąd uznał jego zeznania, że dokonał on zakupu nowego pojazdu niezwłocznie po otrzymaniu środków od pozwanego, gdyż wcześniej nie dysponował wolną kwotą pieniędzy, które mógłby przeznaczyć na ten cel, jak też że czynności związane z przystosowaniem pojazdu do jego wykorzystywania jako taksówki zajęły mu około 2 dni, a co związane było z koniecznością nie tylko załatwienia dokumentacji urzędowej, ale i założeniem instalacji umożliwiającej podłączenie taksometru i uzyskaniem jego legalizacji. Sąd miał także na uwadze, że świadek wskazał, że mimo uszkodzenia jego pojazdu chciał on wykonywać swoją pracę, miał bowiem rodzinę na utrzymaniu.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2023 roku Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 458⁵ § 4 k.p.c. pominął zgłoszony przez pełnomocnika pozwanego na tej rozprawie dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na fakt możliwości dokonania przez świadka odliczenia podatku vat i wysokości tego odliczenia (mając na uwadze zeznania świadka S. S. i oświadczenie pełnomocnika powoda, że poszkodowany może odliczyć połowę podatku vat, co w konsekwencji powodowało, że kwestia ta nie była sporna) oraz na fakt wprowadzenia faktury za najem pojazdu zastępczego jako kosztu prowadzonej działalności gospodarczej i jej wpływu na dochód osiągnięty w spornym okresie (uznając ten dowód za spóźniony i nieprzydatny dla wykazania spornej okoliczności mając na uwadze, że konieczne byłoby porównanie dochodów uzyskanych nie w spornym okresie likwidacji szkody (co do których poszkodowany nie miał możliwości przewidzenia ich wysokości, a pozwany ocenia je post factum), ale ewentualnie uzyskanych przez niego w analogicznym okresie roku poprzedniego (okres wakacyjny, lipiec – sierpień 2021 roku), bo dawałyby one poszkodowanemu obraz dochodów, jakich mógł spodziewać się w okresie, gdy wynajął pojazd zastępczy, o czym szerzej w poniższej części uzasadnienia.

Na powyższą decyzję procesową Sądu żadna ze stron nie wniosła zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego Towarzystwo (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 20 295 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 17 września 2022 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu – tytułem odszkodowania obejmującego koszty najmu pojazdu zastępczego w związku z uszkodzeniem należącego do S. S. pojazdu marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) w wyniku kolizji drogowej z dnia 19 lipca 2022 roku.

Kierując zarzuty przeciwko żądaniu pozwu pozwany Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. negował uprawnienie powoda do domagania się odszkodowania w wartości brutto, albowiem poszkodowany w trakcie zgłaszania szkody oświadczył, że jest uprawniony do obniżenia należnego podatku od towarów i usług (vat) o 50% kwoty podatku naliczonego, co ostatecznie w toku postępowania mając na uwadze oświadczenie pełnomocnika powoda złożone na rozprawie stało się niesporne, przeto nie wymagało dalszego postępowania dowodowego. Pozwany kwestionował także zasadny czas najmu wskazując, że poszkodowany ubezpieczył nowy pojazd w dniu 19 sierpnia 2022 roku, czyli przed zakończeniem najmu od powoda. Nadto pozwany podniósł, że poszkodowany w toku postępowania likwidacyjnego przedstawił wydruki fiskalne jedynie za okres od dnia 21 lipca 2022 roku do dnia 24 lipca 2022 roku, a więc za 4 dni, wobec czego nie potrzebował tego pojazdu jako pojazdu taxi w pozostałym okresie, a zatem skoro wykorzystywał go w tym czasie jedynie jako środek komunikacji, to mógł wynająć pojazd za pośrednictwem pozwanego z wypożyczalni z nim współpracującej po znacznie niższej stawce.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego był przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 roku, poz. 2277), który stanowi, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Zgodnie natomiast z treścią art. 822 § 1 i § 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Przedmiotem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest odpowiedzialność ubezpieczającego za szkody wyrządzone osobom trzecim. Jest to więc ubezpieczenie jego odpowiedzialności za wyrządzenie szkody opartej na zasadzie winy lub na zasadzie ryzyka. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej sięga tak daleko, jak odpowiedzialność cywilna ubezpieczającego, a wysokość świadczeń ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest determinowana wysokością zobowiązań odszkodowawczych ubezpieczającego. W związku z tym odpowiedzialność odszkodowawcza ubezpieczyciela jest taka, do jakiej zobowiązany byłby sprawca szkody, gdyby to od niego powód domagał się naprawienia szkody.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikła. W myśl § 2 niniejszego przepisu, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody nie wyrządzono. Przepis art. 361 § 2 k.c. statuuje zatem zasadę pełnego odszkodowania. Podstawową funkcją odszkodowania jest bowiem kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Jednocześnie naprawieniu podlega jedynie taka szkoda, która pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem wyrządzającym szkodę. Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy. Wskazać przy tym należy, że korzystanie z rzeczy nie stanowi samoistnej wartości majątkowej i w każdym przypadku należy badać, czy pozbawienia możliwości korzystania z rzeczy wywołało uszczerbek majątkowy poszkodowanego.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności podnieść należy, że niesporna w sprawie była kwestia rozliczenia przedmiotowej szkody jako szkody całkowitej, jak też rynkowość stawki najmu pojazdu zastępczego w kwocie 500 złotych netto. Odnosząc się zaś do kwestionowanego przez pozwanego okresu najmu (pozwany wskazywał, że poszkodowany zarejestrował pojazd w dniu 19 sierpnia 2022 roku, co oznacza, że nabył go wcześniej), to wskazać należy, że w orzecznictwie poświęconemu ponoszeniu kosztów przez ubezpieczyciela za

wynajem pojazdu zastępczego w przypadku szkody całkowitej, a więc w sytuacji, gdy odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu sprzed zdarzenia powodującego szkodę a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna ukształtował się pogląd, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego. W uzasadnieniu uchwały z dnia 17 listopada 2011 roku (sygn. akt III CZP 5/11) Sąd Najwyższy jako aktualne podtrzymał swoje wytyczne co do zasad i zakresu refundacji kosztów najmu, które ukształtowały się w jego dotychczasowym orzecznictwie, jednocześnie kilkakrotnie posłużył się sformułowaniem „okres niezbędny do zakupu innego pojazdu mechanicznego”. Treść uzasadnienia powyższej uchwały Sądu Najwyższego uzasadnia więc wniosek, że czasem refundowanego najmu pojazdu zastępczego w przypadku szkody całkowitej jest co do zasady okres od dnia wynajęcia pojazdu zastępczego w związku ze zniszczeniem posiadanego przez poszkodowanego pojazdu do dnia, w którym poszkodowany mógł nabyć faktycznie i obiektywnie odtworzyć możliwość korzystania ze zniszczonej rzeczy. Ustalając ten moment należy przy tym uwzględnić mierniki staranności poszkodowanego, jego obiektywne możliwości finansowe i osobiste, a także mierniki staranności ubezpieczyciela przy wykonaniu zobowiązania lub sposób jego współdziałania z poszkodowanym (terminowość wypłaty odszkodowania, właściwe określenie wysokości odszkodowania, czy udzielenie pomocy w zbyciu pozostałości powypadkowych).

W niniejszej sprawie decyzją z dnia 03 sierpnia 2022 roku pozwany Towarzystwo (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. poinformował poszkodowanego, że naprawa pojazdu marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...) jest ekonomicznie nieuzasadniona, nie wskazując jednakże wysokości odszkodowania. Trudno zatem uznać, aby na podstawie powyżej decyzji ubezpieczyciela poszkodowany zobowiązany był do podjęcia jakichkolwiek czynności w celu zbycia pozostałości pojazdu i nabycia nowego, skoro brak było definitywnego przyjęcia przez pozwanego odpowiedzialności za szkodę i ustalenia wysokości odszkodowania. Powyższe nastąpiło bowiem dopiero w decyzji z dnia 11 sierpnia 2022 roku, sama zaś wypłata odszkodowania zlecona została przez pozwanego w dniu 12 sierpnia 2022 roku p godz. 11:45 (piątek), a pozwany nie wykazał, że jeszcze w tymże dniu została ona zaksięgowana na rachunku bankowym poszkodowanego realnie umożliwiając mu nabycie pojazdu. Sąd miał przy tym na uwadze, że jak wynikało z zeznań świadka S. S. nie dysponował on wcześniej własnymi środkami, które mogłyby przeznaczyć na zakup nowego pojazdu i oczekiwał także pomocy pozwanego w zbyciu pozostałości (wraku), co też nastąpiło za cenę 4 600 złotych.

Nadto, jak wynikało z ustalonego stanu faktycznego, poszkodowany nie dokonywał naprawy uszkodzonego pojazdu, tylko w dniu 18 sierpnia 2022 roku nabył nowy pojazd, zarejestrował go w dniu następnym (19 sierpnia 2022 roku, piątek), przy czym korzystanie z nowego pojazdu w działalności gospodarczej S. S. wymagało również specjalistycznego przystosowania tego pojazdu m. in. w związku z koniecznością montażu taksometru i jego legalizacją, co jak wskazał świadek zajęło mu nie więcej niż dwa dni. W tej sytuacji uwzględniając także, że dni 20-21 sierpnia 2022 roku to sobota i niedziela, za uzasadnione należy uznać zakończenie najmu pojazdu zastępczego w dniu 22 sierpnia 2022 roku. Dopiero bowiem z tym dniem powstała po stronie poszkodowanego realna możliwość korzystania z nowego pojazdu w taki sposób, w jaki poszkodowany wykorzystywał go przed zdarzeniem z dnia 19 lipca 2022 roku (a więc m. in. jako taksówka osobowa). W tej zaś sytuacji za uzasadniony uznać należało czas najmu pojazdu zastępczego w niniejszej sprawie w okresie od dnia 21 lipca 2022 roku do dnia 22 sierpnia 2022 roku (33 dni), co uwzględniając niesporną stawkę w kwocie 500 złotych netto i 50% podatku vat oznaczało, że pozwany zobowiązany był do wypłaty odszkodowania pokrywającego koszty najmu pojazdu zastępczego w kwocie 18 397,50 złotych (16 500 złotych netto + 1 897,50 złotych jako 50% podatku vat) i w tej części powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W tym miejscu wskazać należy, że kwestionując żądanie pozwu pozwany podnosił również, że poszkodowany w toku postępowania likwidacyjnego przedstawił wydruki fiskalne jedynie za okres od dnia 21 lipca 2022 roku do dnia 24 lipca 2022 roku, a więc za 4 dni, wobec czego nie potrzebował tego pojazdu jako pojazdu taxi w pozostałym okresie, a zatem skoro wykorzystywał go w tym czasie jedynie jako środek komunikacji, to mógł wynająć pojazd za pośrednictwem pozwanego z wypożyczalni z nim współpracującej po znacznie niższej stawce, przy czym jak wskazano powyżej – okoliczności te nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonych dowodach, w tym w zeznaniach samego świadka S. S.,

jak i przedłożonych przez niego wydrukach z kasy fiskalnej, z których jednoznacznie wynikało, że jeszcze w dniu 21 sierpnia 2022 roku rejestrował on otrzymanie wynagrodzenia za świadczone usługi przewozu.

Nadto wskazać należy, że na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2023 roku pełnomocnik pozwanego podniósł m. in. że zawarta umowa najmu pojazdu zastępczego jest fikcyjna (co nie znalazło jakiegokolwiek potwierdzenia w zgromadzonych dowodach), a także, że w sprawie brak jest adekwatnego związku przyczynowego, albowiem powód nie wykazał, że w spornym okresie dochód poszkodowanego przekroczył koszty najmu pojazdu zastępczego.

Stosownie do obowiązującego w postępowaniu gospodarczym art. 458⁵ § 4 k.p.c. spóźnione twierdzenia i dowody podlegają pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo że potrzeba ich powołania wynika później (w takim przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym ich powołanie stało niemożliwe lub wynikała potrzeba ich powołania). W niniejszej sprawie pozwany w sprzecznie od nakazu zapłaty wnosił o zobowiązanie poszkodowanego S. S. do przedłożenia wydruków fiskalnych za okres od dnia 21 lipca 2022 roku do dnia 22 sierpnia 2022 roku oraz umowy potwierdzającej zakup innego pojazdu po szkodzie w pojeździe marki K. model (...) o numerze rejestracyjnym (...), co też poszkodowany uczynił składając na zobowiązanie przewodniczącego wymagane dokumenty w dniu 30 marca 2023 roku (k. 82-84 akt). W tej sytuacji kiedy to pozwany wnosił o ich przedłożenie i miał świadomość zobowiązania wydanego przez przewodniczącego w tym zakresie (albowiem nie tylko znajdowało się ono w aktach sprawy, ale udostępnione zostało w portalu informacyjnym, do którego w danej sprawie pełnomocnik pozwanego miał dostęp), pozwany winien był dołożyć należytej staranności i zapoznać się z aktami sprawy w celu ustalenia, czy zobowiązanie zostało wykonane i czy w związku z tym podnosi nowe twierdzenia i dowody na ich poparcie, które zgodnie z powyższym przepisem winny być powołane w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym ich powołanie stało niemożliwe lub wynikała potrzeba ich powołania. W tej sytuacji sformułowanie nowych zarzutów (jak też złożenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego) na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2023 roku, a więc niemalże 5 miesięcy po złożeniu przez poszkodowanego wymaganej dokumentacji, ocenić należy jako spóźnione skoro przez tak długi okres czasu pełnomocnik pozwanego nie przejawiał jakiegokolwiek zainteresowania tym, czy zostały one złożone i jaka jest ich treść. Obowiązujący w postępowaniu gospodarczym przepis art. 458⁵ k.p.c. jest regulacją charakterystyczną dla przyjętego w tymże postępowaniu systemu prekluzji, gdyż przewiduje pominięcie twierdzeń i dowodów powołanych przez strony z naruszeniem wskazanych terminów. Cechą systemu prekluzji jest bowiem to, że skutek w postaci wykluczenia danego twierdzenia strony, zarzutu, czy dowodu, które zostało przedstawione po upływie terminu, następuje z mocy ustawy, przy czym prekluzja obejmuje wszystkie twierdzenia, zarzuty i dowody na ich poparcie, bez względu na ich znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tym bardziej, że pozwany nie uprawdopodobnił, że powołanie zarzutu braku adekwatnego związku przyczynowego, a w istocie naruszenia obowiązku minimalizacji szkody (powód nie wykazał, że w spornym okresie dochód poszkodowanego przekroczył koszty najmu pojazdu zastępczego) nie było możliwe albo że potrzeba jego powołania wynika dopiero na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2023 roku.

Niezależnie jednakże od powyższego Sąd w poniższej części uzasadnienia odniesie się do tego zarzutu i nawet gdyby uznać go za niespóźniony, i tak nie byłby on zasadny.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela przy tym w całości pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 06 stycznia 1999 roku (sygn. akt II CKN 109/98), zgodnie z którym poniesienie przez przedsiębiorcę kosztów wynajęcia samochodu zastępczego do kontynuowania działalności gospodarczej pozostaje w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym i stanowi stratę określoną w art. 361 § 2 k.c. Również w uzasadnieniu wyroku z dnia 08 września 2004 roku (sygn. akt IV CK 672/03) Sąd Najwyższy uznał za normalne następstwo zniszczenia pojazdu służącego do prowadzenia działalności gospodarczej konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania tej działalności do czasu naprawienia szkody. Z kolei w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 marca 2003 roku (sygn. akt IV CKN 1916/00) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że wynajmowanie pojazdu zastępczego do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej w sytuacji, w której uszkodzony pojazd służył powodowi w takim

właśnie celu, należy ocenić jako prawidłowe działanie poszkodowanego, minimalizujące szkodę, ponieważ dochody utracone w wyniku zawieszenia działalności gospodarczej mogłyby przewyższyć koszty wynajęcia pojazdu zastępczego.

W niniejszej sprawie jak wynikało z uznanych za wiarygodne zeznań świadka S. S., nie posiadał on wolnych środków pieniężnych, w tym na nabycie nowego pojazdu, a jednocześnie chciał pracować i zarabiać, by utrzymać rodzinę. Sąd miał na uwadze, że jako taksówkarz otrzymywał on środki pieniężne na bieżąco, po wykonanej usłudze, a więc mógł je również na bieżąco przeznaczać na pokrycie kosztów nie tylko prowadzonej działalności gospodarczej, ale i utrzymania rodziny. Tymczasem niewątpliwie w przypadku tzw. postojowego, musiałby czekać na decyzję ubezpieczyciela, nie mając jednocześnie w tym czasie pieniędzy na utrzymanie siebie i członków rodziny. Co więcej, a czego pozwany nie kwestionuje, poszkodowany wynajął pojazd zastępczy po stawce obowiązującej na rynku lokalnym i trudno wymagać od niego w ramach obowiązku minimalizacji szkody, aby podejmując taką decyzję kierował się wyłącznie interesem ubezpieczyciela, nie dbając o swój, nie tylko ekonomiczny, interes, obowiązek zapobiegania powiększeniu szkody nie może mieć dla poszkodowanego charakteru absolutnego. Podkreślić przy tym należy, że poszkodowany w niniejszej sprawie nie mógł przewidzieć swoich dochodów z góry, ale niewątpliwie mógł liczyć na to, że będą wyższe niż przeciętnie uzyskiwane, albowiem szkoda miała miejsce w okresie wakacyjnym, a poszkodowany świadczył usługi na terenie P.i W., kiedy to w miejscowościach nadmorskich panuje wzmożony ruch turystyczny, co przekłada się z całą pewnością na zwiększony popyt na usługi taksówkarskie. Jakkolwiek z przedłożonych przez poszkodowanego wydruków z kasy fiskalnej wynika, że osiągnął on w okresie, kiedy wynajmował pojazd zastępczy przychód w kwocie 10 125 złotych, niemniej jednak powoływanie się pozwanego na ten fakt jako uzasadnienie braku adekwatnego związku przyczynowego między szkodą a powstałymi kosztami najmu pojazdu zastępczego jest błędne, bo dokonywane *post factum*, kiedy obu stronom wiadomo już, jakie przychody osiągnął, a co było niewiadomą w momencie podejmowania przez poszkodowanego decyzji o wynajęciu pojazdu zastępczego. W ocenie Sądu do oceny, czy w przedmiotowych okolicznościach sprawy doszło w istocie do naruszenia przez poszkodowanego obowiązku minimalizacji szkody, konieczne byłoby więc porównanie dochodów uzyskanych nie w spornym okresie likwidacji szkody (co do których poszkodowany nie miał możliwości przewidzenia ich wysokości, a pozwany ocenia je *post factum*), ale ewentualnie uzyskanych przez niego w analogicznym okresie roku poprzedniego (okres wakacyjny, lipiec – sierpień 2021 roku), bo dawałyby one poszkodowanemu obraz dochodów, jakich mógł spodziewać się w okresie, gdy wynajął pojazd zastępczy. Tymczasem pozwany nie przejawiał w tym przedmiocie inicjatywy dowodowej, w tym nie domagał się przedstawienia przez poszkodowanego wydruków fiskalnych z lipca i sierpnia 2021 roku. Nie można zatem wykluczyć, że w tym okresie (lipiec – sierpień 2021 roku) dochód poszkodowanego przekraczał kwotę, po której poszkodowany wynajął w 2022 roku pojazd zastępczy, a wówczas poszkodowany zasadnie mógł się spodziewać również takich dochodów w okresie, w którym miała miejsce likwidacja szkody. O ile bowiem poszkodowany nie mógł wiedzieć, jakie dochody osiągnie w okresie, w którym wynajął pojazd zastępczy, to mógł tę kwestię skalkulować w oparciu o dochody uzyskiwane wcześniej w tych samych okresach czasu (tak Sąd Okręgowy w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku w sprawie o sygn. akt XII Ga 749/17). Podkreślić przy tym należy, że jak wskazał Sąd Okręgowy w Gdańsku w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku zapadłego na gruncie podobnego stanu faktycznego, ciężar dowodu spoczywał tu na pozwanym, to pozwany powołując się na tę okoliczność powinien wykazać, że wynajęcie pojazdu zastępczego przez poszkodowanego było niecelowe i prowadziło do zwiększenia szkody, gdyż możliwe do uzyskania dochody (oszacowane w oparciu o wcześniejsze okresy) były niższe niż koszty najmu pojazdu zastępczego. Tymczasem, jak już wskazano powyżej, pozwany okoliczności tej nie wykazał, nie odnosił się bowiem w ogóle do dochodów z poprzednich analogicznych okresów (ani nie złożył żadnych wniosków dowodowych dla ich ustalenia), a jedynie uzasadniając swoje zarzuty powoływał się na wysokość dochodów uzyskanych w spornym okresie najmu pojazdu zastępczego, które są niemiarodajne dla oceny zachowania się poszkodowanego, bo nie mogą być oceniane *ex post*.

Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy i powyżej zaprezentowanych rozważań Sąd w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 16 ust. 1 i art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 roku, poz. 2277) w zw. z art. 822 k.c. w zw. z art. 361 k.c. w zw. z art. 362 k.c. w zw. z art. 659 k.c. w zw. z art. 481 k.c. zasądził od pozwanego Towarzystwo (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z

ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 18 397,50 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia 17 września 2022 roku do dnia zapłaty.

Uznając zaś dalej idące powództwo za niezasadne – w zakresie kwoty 1 897,50 złotych stanowiącej 50% podatku vat z przyczyn wskazanych w powyższej części uzasadnienia, Sąd w punkcie drugim wyroku oddalił je w tej części na podstawie powyżej wskazanych przepisów w zw. z art. 6 k.c. stosowanym a contrario.

O kosztach procesu Sąd orzekł jak w punkcie trzecim wyroku zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów określoną w art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zmianami).

W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 90,65%, a pozwany w 9,35%.

Koszty poniesione przez powoda wyniosły kwotę 4 632 złotych (opłata sądowa od pozwu – 1 015 złotych, koszty zastępstwa procesowego – 3 600 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 złotych). Koszty poniesione przez pozwanego wyniosły kwotę 3 617 złotych (koszty zastępstwa procesowego – 3 600 złotych, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 złotych). Powodowi zatem należy się zwrot kosztów procesu w kwocie 4 198, złotych (81,30% z kwoty 4 367 złotych), a pozwanemu w kwocie 338,19 złotych (9,35% z kwoty 3 617 złotych). Po skompensowaniu obu powyższych kwot pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 3 860,72 złotych, którą Sąd zasądził na jego rzecz w punkcie trzecim wyroku wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

(...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 29 września 2023 roku